

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 263-1904)

Originalt emne

Grundarealer ved Aarhus Aa (A/S)

Uddrag fra byrådsmødet den 15. december 1904 - side 1

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 263-1904)

I forrige Møde forelaa følgende Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse:

"For et Par Aar siden henvendte "A/S Grundarealer ved Aaen" sig til Udvalget om en Forbindelsesvej over Kommunens Enge, og der har siden da været ført en Del Forhandlinger, men uden Resultat. Aktieselskabet kan imidlertid nu faa en Ordning uden at berøre Kommunens Grund og har derfor ønsket et endeligt Svar.

I den Anledning ere Forhandlingerne blevne optagne paa ny, og Udvalget og Aktieselskabet ere blevne enige om hoslagte Overenskomst, hvis Hovedpunkter ere:

1. Selskabet faar Ret til paa egen Bekostning at anlægge en Dæmning og Vej over Kommunens Eng, men kan ikke senere forlange noget af Udgiften refunderet, naar Kommunen ønsker at udnytte sine Arealer.
2. Selskabet betaler 30,000 Kr. for Vejret og Afsavn, og
3. forpligter sig til i alt væsentligt at underkaste sig Byens Bygnings- og Sundhedsvedtægts Bestemmelser for saa vidt angaar Beboelseshuse.

Foruden Overenskomsten har Selskabet, der i øvrigt forbeholder sig Generalforsamlingens Approbation, stillet den Betingelse, at der samtidig foretages et Magelæg med Hr. Møller Weis, som i Henhold til den førte Forhandling skal afstaa den paa vedlagte Kort viste Trekant langs Aaen mod at faa et halvt saa stort Areal af Kommunens Eng nede ved Carl

Blochsgade og langs den projekterede Dæmning i Bytte, og saaledes at 15 Alen af den projekterede Vej regnes med til den Grund, Kommunen skal give i Bytte.

Udvalget tillader sig at indstille hele denne Ordning til Byraadets Godkendelse."

Den foreslaaede Overenskomst var saalydende:

"1) Aarhus Byraad giver Aktieselskabet Ret til Anlæg af den paa vedlagte Kort betegnede 20 Alen brede Vej fra Hammelbanens Overkørsel ved Carl Blochsgade over Byens Eng til Aaen, hvorover der bygges en Bro, saaledes at Aktieselskabet og de Lodsejere, der maatte købe Grunde af Aktieselskabet samt andre Lodsejere, hvis Grund ligger Øst for Vejen pqrst efter vedlagte Plan, og som indgaa paa nedennævnte Betingelser, og som maatte ordne sig med Aktieselskabet, faar uhindret Færdsel ad denne Vej til Byens Gadenet og til Benyttelse af et Jernbanespor, som tænkes anbragt i Vejen.

Dæmningens Kronebredde bør være mindst 21 Alen. Der maa træffes Foranstaltninger til, at Vandafløbet fra Engene ikke spærres. Detailleret Projekt til Dæmningen og Vandafløbet fra samme og Engene saavel som til Vejen skal approberes af Byrådet.

Vejen anlægges som makadamiseret Vej med grusede Stier. Vandafløbet finder Sted frit til Siderne. I den ene Sti lægges Jernbanesporet.

2) For at opnaa denne Forbindelse indgaar Aktieselskabet paa at belægge sine Arealer med den Servitut, at Beboelseshuse med tilhørende Grunde skulle være underkastet Byggelovens § 21, Aarhus Bygningsvedtægt af 27de September 1895 og Aarhus Sundhedsvedtægt B. af 6te Maj 1901.

3) Nærmere Bestemmelser angaaende Vedtægterne anføres nedenfor under Post 12, dog bemærkes, at da Fabriksgrunde med Undtagelse af Bygningsvedtægtens § 28, 1ste Stk., er uden for disse Bestemmelser, er Portnerbolig samt to Boliger for Fabrikslederne, naar disse Boliger opføres paa Fabrikkens Grund, heller ikke underkastet nævnte Bygnings- og Sundhedsvedtægt; men Portnerboliger skulle have mindst 4 Alen mellem Loft og Gulv.

4) For Vejretten og for Afsavn af det Areal, som Vejdæmningen optager, betaler Aktieselskabet Kommunen en Sum af 30,000 Kr., der erlægges med 500 Kr. for hver 10,000 kv-Alen, der sælges eller bebygges af de paagældende Lodsejere (jfr. § 1). Bekostningen ved Vejens og Dæmningens Anlæg overtages af Aktieselskabet, der desuden betaler den Skade, som selve Arbejdet forvolder, ligesom der i det hele taget ved Dæmningens Anlæg i ingen Henseende maa paabyrdes Kommunen nogen Udgift.

Selskabet forpligter sig til at give Byraadet Underretning om, naar Dele af de paagældende Arealer sælges eller bebygges.

5) Aktieselskabet forpligter sig til at vedligeholde og renholde og belyse Vejanlæget efter Byraadets nærmere Bestemmelse og til at finde sig i, at Kommunen befærder, udvider og forhøjer Dæmningen. Coten fastsættes tilgikansenere ikke forandres af Kommunen uden Selskabets Samtykke.

Naar Kommunen saaledes lader vejen udvide, skal Aktieselskabet ikke deltage i Udgiften dertil, ligesom der ikke tilkommer Aktieselskabet nogen Godtgørelse for det af Selskabet udførte Dæmnings- og Vejarbejde, hvis hele Bekostning paahviler dette, og hvortil Kommunen intet som helst Bidrag skal yde for at benytte Vejdæmningen til Færdsel til sine Arealer. Derimod skal Kommunen, naar den vil benytte disse Arealer betale Halvdelen af Udgiften til Vejdæmningsens Vedligeholdelse og Belysning, dog kun for en Strækning, der regnes fra Hammelbanesporet til den østre Grænse af det Areal, den benytter ved Vejdæmningen.

Naar Kommunen ønsker at benytte Jernbanesporet, skal Kommunen refundere Selskabet Halvdelen af Udgiften til Sporet for den Strækning, Kommunen ønsker at befære.

6) Aarhus By nedlægger Vand- og Gasledninger i Aktieselskabets Veje, mod at Selskabet betaler samtlige Udgifter derved. Vand til Næringsbrug kan Aktieselskabet kun gøre Fordring paa, for saa vidt Kommunens Vandforsyning tillader det. Gasprisen og Vandafgiften er den samme, som for Kommunens Beboere, dog vil den ingen Sinde være mindre end de nu gældende Takster.

De Ledninger, der skulle lægges for at forbinde Byens nuværende Ledningsnæt med Ledningerne i Selskabets Gader og Veje, betales ligeledes af Aktieselskabet.

Byen har Ret til forskudsvis Betaling af de med Ledningsanlæget forbundne Udgifter.

7) Kommunen skal, naar den maatte finde Anledning dertil, kunne erklære Vejen for offentlig imod at overtage dens fremtidige Vedligeholdelse og uden nogen Refusion til Aktieselskabet, hvorimod dette skal betale Halvdelen af Vejens Vedligeholdelse.

8) Saafremt Kommunen skulde ønske Vejen nedlagt, skal Aktieselskabet finde sig deri, imod at der anvises det en anden chausseret Passage samt Spor over Engen, til hvis Vedligeholdelse det da skal bidrage med samme Beløb som hidtil.

9) Tegningen til Broen skal approberes af Byraadet. Den skal bygges saaledes, at den uden Vanskelighed kan udvides til 20 Alen. Selskabet skal vedligeholde Broen paa forsvarlig Maade, og er pligtig til i saa Henseende at underkaste sig Byraadets Skøn.

10. Aktieselskabet skal være forpligtet til at spærre sine Veje i Aaby for Færdsel af Uvedkommende og for gaaende fra Aaby ad Byen til, hvis Byraadet forlanger det. Saafremt der skulde opnaas Overenskomst mellem Kommunerne om Aaby Kommunes Indlemmelse i Aarhus Kommune, skal Aktieselskabet finde sig i at aabne Vejene paa dets Arealer samt Broen for almindelig Færdsel, imod at Vedligeholdelsen af alle gennemgaaende Veje overgaar til det offentlige.

11) Bygningsvedtægten og Sundhedsvedtægten er vel gældende, dog tages der Forbehold mod alle saadanne Bestemmelser, som Aaby Sogns Vedtægter ikke maatte tillade. Ligeledes forventes, at der gives Dispensation i Tilfælde, hvor særlige Omstændigheder paakræve det. - Hvis Byraadet har Indsigelser at gøre mod anmeldte Byggeforetagender, skulle disse i motiveret Form meddeles Vedkommende senest én Maaned efter Byggeanmeldelsens Modtagelse.

12) Der gøres følgende Undtagelser fra Vedtægterne.

Til Bygningsvedtægtens § 2: Gadebredden sættes til 20 Alen, dog saaledes at den senere kan udvides til 30 Alen, hvilke 30 Alen ikke maa betragtes som ubebygget Areal.

I § 3 bortfalder den Bestemmelse, der vedrører Gadernes Approbation, der er Aarhus By uvedkommende.

Til § 11: Murtykkelsen i Bygningernes øverste Etager kan være 1 Stens eller 2/2 Stens hul Mur med Bindere, derefter ½ Stens Tillæg for hver Etage nedefter. Hvis Bygningerne ere over 3 Etager høje, skal Fundamenterne have en yderligere Tykkelse af ½ Sten ud over, hvad her er nævnt.

Kælderetagen kan have samme Murtykkelse som Stueetagen.

Gavlene kan have 1 Stens Murtykkelse i de 2 øverste Etager, længere nede 1 ½ Sten.

For Udhuse, Stalde, Skur og i det hele taget for Bygninger, der ikke anvendes til Beboelse, gælder ingen af Bestemmelserne i § 11.

Til § 12: Fælles Gavle (Brandgavle) kan være af 1 Stens Tykkelse, selv om Bygningerne ikke opføres samtidig.

Til § 22: Bjælkerne i en Bygning, der indrettes til Beboelse, skulle, maalte paa Midten, have et Tværsnit af mindst 5 Tommer i Kvadrat, naar Afstanden mellem Understøttelsespunkterne ikke er over 4 ½ Alen. For hver Alens yderligere Afstand tillægges 1 Tomme til hver af Bjælkens Sider. Man kan ogsaa vælge andre rektangulære Tværsnit, naar Bæreevnen ikke derved formindskes.

Bjælkernes indbyrdes Afstand maa ikke være over 1 Alen 15 Tommer fra Midte til Midte.

Til § 24: Tagværkets Tømmer kan være:

4" X 5", naar Afstanden mellem Understøtningspunkterne ikke er over 4 Alen, ikke under 5" X 5" Tømmer, naar Afstanden mellem Understøtningspunkterne er 5 ½ Alen, ikke under 5" X 6", naar Afstanden mellem Understøtningspunkterne er 7 Alen.

For større Afstande følges samme Regler som for Bjælkerne.

Tagbeklædningen kan være Pap, naar det gives en Farvetone.

Til Sundhedsvedtægtens § 12: Naar Kloakledningerne ere indrettede i Overensstemmelse med Bygningsvedtægtens § 3 og i øvrigt i Overensstemmelse med Bestemmelserne i denne Overenskomst, kan Tilladelse til Benyttelse ikke nægtes. - Paa de Brønde, ved hvilke det maatte blive forlangt, skal der anbringes Vandlaase.

Afløb til Aaen fra W. C. maa ikke finde Sted uden Anvendelse af Septictanks, og for saa vidt der indrettes W. C., skal Aktieselskabet være pligtig til at indrette sine Kloakledninger saaledes, at de kunne sluttes til Kommunens Kloakledninger, hvilket skal ske, saafremt Kommunen maatte forlange det, Grundejerne skulle i saa Fald betale den samme Afgift for W. C. som Kommunens Beboere.

Septictanks Anlæg skulle approberes af Byraadet.

Afløb fra Talgsmelterier, Limkogerier og Gødningsfabrikker maa ikke ledes til Aaen uden Anvendelse af Septictanks eller lignende Foranstaltninger til Borttagelse af Lugten.

Til § 95: Indflytning i et nyt Hus kan finde Sted 4 Maaneder efter, at Bygningen er kommen under Tag. Dette gælder dog kun for Bygninger, der ikke ere over 2 Etager foruden Kælder.

Der maa ikke indrettes Boliger i Kældere.

13) I Brandkontingent til Aarhus Kommune skulle vedkommende Grundejere svare 1 Øre for hver 100 Kroners Bygningsassurance.

14) Gasværk maa ikke anlægges, saa længe Grundejerne kan faa Gas fra Kommunens Gasværk.

15) Aktieselskabets Forpligtelser over for Kommunen med Hensyn til den paa dets Grund liggende Kildevandsledning skal overføres til de eventuelle senere Lodsejere, paa hvis Areal Ledningen kommer til at ligge, ligesom alle Aktieselskabets Forpligtelser i Henhold til nærværende Kontrakt læses som servitutstiftende paa samtlige Grunde.

16) Kommunen forbeholder sig Ret til, for saa vidt manmaatte formene, at Kontraktens Bestemmelser ikkeoverholdes, at lade et Arbejdestandse ved

Fogeden. Omkostningerne ved et saadant Foged I forbud paahvile vedkommende Grundejere uanset Sagens Udfald."

Efter en foreløbig Behandling i forrige Møde, hvor der viste sig betydelig Stemning imod Overenskomsten, med mindre det omhandlede Areal samtidig indlemmedes i Aarhus Kommune, blev Forslaget efter 2den Behandling i nærværende Møde endelig forkastet, idet der afgaves 8 Stemmer for og 8 imod Indstillingen.